KURJER WARSZAWSKI

D. 18. Września.
PIĄTEK.
ROK 1829.

№ 249

WSPOMNIENIA.
Bitwa z Krzyżakami w Kuiawach
1454.

NOWOŚCI WARSZAWSKIE.

Na Jarmark do *Łowicza* wybiera się wiele osób z *Warszawy*; spodziewany iest zjazd liczny; będzie tym razem więcej zabaw niż zwykle; Towarzystwo Aktorów Krakowskich dawać będzie codziennie widowiska; także i Sztukmistrz *Bosko* przedstawi swe doświadczenia *Magiczno-Fizyczne*.

W Ogrodzie Wgo *Dykerta* przy ulicy *Długiej*, gdzie iest Jnstytut Wód sztucznych mineralnych, zaczął w dniu 13 t. m. kwitnąć śliczny *Krzew Jndyjski Datura Alba*; okryty on iest przeszło 100 kwiatami, blisko pół łokcia długości maiącemi i wydaiącemi bardzo przyiemną wonią.

D. 14 m. i r. b. wobec Szanownych Członków Komitetu Starozakonnych i Dozoru szkolnego, odbył się Examen roczny Szkoły Elementar: Wyz: Mojże: przy ulicy Twardej. Z 51 Uczniów tejże Szkoły, odebrali nagrodę w Klassie Iszej, Goldfeur Moszek, Ratiner Dawid, Patiger Szmul, Krekau Lewek, Rozenfarb Fiszel, Szwarcbart Berek i Kastenberg Lejzer. W Klassie IIgiej, Hauskind Ejzyk, Stern Jzrael, Birnholc Berek, Neufeld Lipmann, Rozenstrauch Slama, Lending Aszer. Pochwałę otrzymało 10 w Klassie Iszej, a ieden w 2giej.

W Księgarni *Zawadzkiego i Węckiego*, nowe wydanie; Bóg iest najczystszą miłością, moia modlitwa i rozmyślanie p. *Ekarthausena*, Wrocław, zł: 6; w ozdobnej oprawie zł 15. — Materje do Kazań na niedziele całego roku stosownie do rozkładu Ewangelji S. podług obrządku Rzymsko-Katolickiego z pism pozostałych po Fr. *Sztapf* tłuma: z niemiec: 2 Tomy zł. 12.

Od kilku dni wrócił do *Warszawy* z *Paryża* JX. Ludwik *Chjarini* Professor tutejszego Uniwersytetu. Uczeni Francuzi uprzejmie przyięli tego Gościa. Kilka Towarzystw przyięło go za swego członka.

Artykuł nadesłany. — Jle cnoty Obywatelskie i dobroć serca zasługuią na powszechne uwielbienie, przekonałem się istotnie przed kilką dniami przeieżdżaiąc okolice *Błonia*. Słyszałem iak Lud wiejski, z rozczuleniem powtarzał »Niema iuż zacnego, kochanego *Wilhelma*, był to Pan zacny, sumienny, litościwy, nie tylko Chłopi z iego wiosek ale i z nienależących do niego, szanowali go i kochali, bo zasłużył na to; niech w BOGU spoczywa, oby wielu iemu było podobnych.« Te wyrazy dobrego Ludu iakże są wymowne, iak świadczą o cnotliwem życiu ś. p. *Wilhelma* Sędziego Pokoiu, któregośmy niedawno stracili. J. B.

Ulubione wyiątki z Opery Rosyniego *Kopciuszek* ułożone na Pjanoforte, wyszły w składzie muzyki Fr: *Klukowskiego*, cena złł: 3. Uwertura z tejże Opery nie złł: 3 gro: 15, lecz 2 zł: gr: 15.

Właściciel uczonego Psa zwanego *Fido Munito Savant* donosi, Publiczności, że tenże Pies tylko przez 3 dni w tej stolicy swoie sztuki pokazywać będzie, to iest dziś, iutro i w niedziele. Na żądanie iednak właściciel i w prywatnych domach Psa swego pokazy-

wać może.

Dziś rano ciepła stop: 6. Wczoraj w połu: 9.

Z Częstochowy. — Na doroczną uroczystość N. MARJI Narodzenia, przybyło na Jasną Górę blisko 20,000 pobożnego Ludu z różnych stron tak Królestwa *Polskiego* iako też z zagranicy. W wilją, spiewał Nieszpory JW. JX. *Szaniawski* Scholastyk Metropoli: Warszaw: który oraz nazaiutrz iako wzorowy Mówca miał Kazanie. W samą uroczystość, Mszą wielką celebrował JW. JX. *Ostrowski* Biskup Betsaidy, Sufragan i Dziekan Łowicki, a Nieszpory JW. JX. *Le frans* Oficjał Piotrko: Bardzo znaczna liczba osób wszelkiego stanu otrzymała *Sakrament Bierzmowania* udzielony przez wyżej wymienionego JW. Biskupa. W czasie Wotywy i Summy, Kapela miejscowa pod przewodnictwem JP. *Zabłockiego*, wykonała muzykę Mszy S. kompozycji Rektora *Elsnera*, oraz nowe *Ofertorjum* na tę uroczystość przez niegoż ułożone i Jeneralnemu Wizytatorowi Zakonu *Paulinów*, X. Janowi *Gołkowskiemu* ofiarowane.

Z Petersburga 3 Września (z D. P.)

N. PAN wydał rozkaz, iż Obrazy Swiętych odtąd niemogą być przedawane na licytacjach.— Xże *Perski* zwiedził Korpus Kadetów, i był niezmiernie zadowolony. — Ukazem wydanym dnia 26 Lipca, N. PAN rozporządził, aby wszystkie kassy skarbowe przyjmowały nową trzyrublową monetę *platynową* w przypadkach, w których dotąd wnoszono monetę złotą lub srebrną.

P. *Robertson* w obec Xcia *Perskiego* i mnóstwa widzów odbył 11tą podróż powietrzną w towarzystwie P. *Czogłokowa*; w przeciągu godziny i 23 minut, spuścił się szczęśliwie o 35 wiorst od stolicy.

Z Odessy d. 2. Września. — Kapitanowie okrętów, które zawinęły do naszej przystani, potwierdzaią wiadomość o wzięciu Adrjanopola, i dodaią że także Sumuków iuż iest w naszej mocy, że Bulgarowie sami ofiarowali się dopomagać nam do odkrycia nieprzyiaciela, i że Turcy nie maiąc odwagi stawić czoło Kozakom uciekaią przed nimi skoro ich postrzegą; że nawet regularne wojska tureckie biią się z nieregularnemi. —

NOWOSCI ZAGRANICZNE.

Sławny Admirał *Rini* przybył do *Tulonu*, a chociaż niechciał być poznanym w tem mieście, iednak dowiedziano się natychmiast o iego przybyciu i każdy z mieszkańców a mianowicie korpus marynarki pospieszył witać Bohatera i złożyć mu hołd uszanowania. — Synowiec Xięcia *Polinjaka* udał się w towarzystwie tłumacza z *Paryża* do *Tulonu*, zkąd z danemi mu zleceniami uda się do *Stambułu*.— W wojsku Francuz: odtąd każdy pułk piechoty będący na etacie pokoiu, składać się będzie tylko z 1375 ludzi. Wszyscy żołnierze którzy nad tę liczbę znajduią się w pułku, dostaną na rok urlopy.—Słychać że Komedja *Swiętoszek* nie będzie mogła być przedstawioną na teatrach we Francji.—Według urzędowych wiadomości, okrętów woiennych angielskich na różnych stacjach iest 139, z tych znajduie się na morzu srodziemnem 28 linjowych i 3 bombardowe.— Dotąd utrzymuie się wieść że Eskadra Angielska na morzu srodziemnem zostanie wzmocniona. — W *Madrycie* rozeszła się wieść że Królewicz *Don Michał* odstąpił 2 twierdze leżące nad granicą Hiszpań:, rządowi tegoż Państwa;—Niedawno odbyło się w *Nowym Jorku* posiedzenie tameczného Towarzystwa wspieraiącego nowo przybyłych z zagranicy do kraiu stanów zjednoczonych. Do dnia 1 Lipca r. b. prosiło o wspomożenie i zatrudnienie 313 osób wyrobników i rzemieśników różnego rodzaiu przy-

byłych z Francji, Hiszpanji, Anglji, Niemiec i t. p.—Donoszą z *Paryża* że ieden z Kamerdynerów *Napoleona* będący przy nim ciągle przez lat 16, wyda bardzo interesuiące pamiętniki. — Aktorka francuzka Panna *Flora*, której talenta powszechnie chwalono, niewiadomo z iakiej przyczyny rozmyślnie się utopiła! — Dziennik dworski *Londyński* donosi, że gdyby przy zawarciu pokoiu z Sułtanem żądano wynagrodzenia za teraźniejszą wojnę, ledwie 10cio letnie wszystkie dochody Państwa Tureckiego wystarczyłyby na to. — W *Martynice* wszczęło się niedawno arystokrackie powstanie. Właściciele tamecznych plantacji znieśli samowładnie dotychczasowe prawa i wprowadzili dawne, przez co biedni Murzyni zupełnie utracili wolność. Zachodzi teraz pytanie czyli rząd Francuzki zezwoli na podobne bezprawia.— Miasto *Munich* ma teraz przeszło 92,000 ludności.—Donoszą z *Bośni* że w tym kraiu zbiór zboża tego roku iest niepomyślny, przezco niedostatek żywności tamecznych mieszkańców łatwo przywieść może do buntu.—W *Paryżu* rozeszła się niedawno wieść że 25 Prefektów zostanie uwolnionych od obowiązków, a inni będą mianowani. —Donoszą z *Madrytu* że od czasu iak Król Hiszpański mieszka w St. *Ildefonso*, Minister *Kolomardo* nie iest w łasce u Monarchy. Rabusie tak się pomnożyli i tak są śmiali, że zbliżaią się pod samą stolicę, i iuż nikt nie śmie wyjść za miasto.—W Niemczech połudn: znowu niedawno znaczne wezbrania rzek zalały gościńce, wsie, miasteczka; szkody są niezmierne.—W okolicy *Holsztenjberga* rozszerzyła się *zgniła febra*, która się stała tak niebezpieczną, że w kilkunastu wsiach prawie wszyscy choruią. — Pułkownik *Fabje* znajduie się teraz w *Nansy*.— Wino znacznie zdrożało w *Paryżu*, gdyż ma być niepomyślny zbiór w r. b.— Austrjacy ieszcze blokuią *Tangier*.— *Dziennik Sporów* doniosł niedawno o okropnej zbrodni Ojca, który własne Dziecię maiące 2 lata wrzucił w piec rozpalony! — W Anglji kilka kobiet utworzyły towarzystwo nowej sekty; chodzą po wsiach i zachęcaią Lud do tejże sekty; iedna z tych fanatyczek miewa mowy tak donośnie, że zdaleka słyszeć ią można; ale często w tych mowach niema związku.—W *Londynie* ciągle mówią, że Anglja na morzu bardzo się uzbraia, wiele okrętów woiennych albo iuż wypłynęło, albo wkrótce ma wypłynąć; przecież najdoświadczeńsi politycy zapewniaią, że pokoj wkrótce nastąpi.—Ostatnia wiadomość z *Stambułu* donosi, że Sułtan iest chory i teraz nadzwyczaj smutny.

Dyrekcja Mennicy Królestwa Polskiego.

Podaie do powszechnej wiadomości, iż dostrzeżone zostały w cyrkulacji fałszywe pieniądze. 1) Rubel pod r. 1822 z Cyny odlany, łatwy do rozpoznania, gdyż Herb Państwa z iednej, laur i korona z drugiej strony, tudzież litery napisów po obu stronach są niewydatne i nie wyraźne brzęk i kolor odmienny. 2) Dwózłotówka Polska z r. 1819 rozpoznać ią można po kolorze żółtawym, który się w różnch miejscach przebiia, Popiersie Najiaśniejszego Monarchy iest wcale nie wydatne, litery są bardzo cienkie, nakarbowanie na okręgu niedokładne: dwózłotówka ta iest z mosiądzu kruchego odlana. 3) Dwózłotówka Polska pod r. 1825 z cyny odlana, łatwo rozpoznaniu ulegaiąca, po kolorze tego metalu, niewydatności brzęku, a szczególniej iż na okręgu żadnego niema nakarbowania. 4) Pięciozłotówka pod r 1817 można ią rozpoznać po niewydatnych wcale rysach Popiersia Najiaśniejszego Monarchy, po literach które prawie wszystkie z iednej i drugiej strony są nie równe, i iak gdyby zalane, po nakarbowaniu na okręgu które iest nie wydatne, różne części Orła a szczególniej głowy, tudzież korony nad niemi są także iak zalane, pieniądz ten iest odlany ze srebra w czystości od 6 łótów, a powinien być z srebra, od 13 łótów 16 granów, a zatem wartość iego wynosi tylko 2 zł: gr: 1. Wzywa się wszel-

kie Władze Skarbowe i Policyjne, do dawania baczności na kurs wyżej opisanych pieniędzy, dla ochronienia Skarbu i Publiczności od szkody, tudzież dla ukarania przestępców.—Warszawa dnia 15 Września 1829 r. — Dyrektor *Bieńkowski.* — Kontroller Jeneralny *Karól Hoffmann.*

DONIESIENIA.

Osoba posiadaiąca świadectwo z ukończonych nauk szkolnych życzy sobie wejść w obowiązek KORREPETYTORA za Stół i Stancją. Wiadomość powziąść można w domu PP. Sakramentek u W. Szumlańskiej pod Nr 1872.

Osoba praktykuiąca lat kilkanaście Obowiązki EKONOMICZNE i RACHUNKOWE po znacznych Dobrach, życzy wejść w takowy obowiązek w bliskości Warszawy lub w Warszawie na Rządce domu; o której wiadomość powziąść można przy ulicy Marjensztadt pod Nr 2649.

PANTALJON nowy o 6ciu oktawach i dobry w tonie, iest do sprzedania lub wynaięcia pod Nr 247, na 1m piętrze przy ulicy Mostowej; tamże dowiedzieć się można o Pantaljonie mniejszym dla Dzieci, który iest także do wynaięcia lub sprzedania.

Pewna osoba zdatna do usposobienia uczniów początkowych do Klassy 3 Szkoły Weiewódzkiej, Pisarza Prowentowego lub Rządcy domu, życzy sobie takowych obowiązków podiąć się, dalsza wiadomość przy ulicy Sto Jerskiej pod Nr 1764 na 2 piętrze, lub na dole.

CZTERY POKOIE na 1m piętrze i 4 na dole, z Kuchniami, Piwnicami, i innemi wygodami w domu pod Nr 701 Lit: C. przy ulicy Leszno iako też 2 Pokoie na dole w domu pod Nr 1129 przy ulicy Żelaznej są od Sgo Michała r. b. do naięcia. Jnformacja w domu pod Nr 701 Lit: C. u Rządcy domu.

Dnia 15 b. m. idąc pewna Pani na Teatr ulicą Miodową, zgubiła BRANSOLETKĘ z koralów, ze sprzączką amazajkową w srebro oprawną. Uprasza łaskawego znalazcę o oddanie pod Nr 486 Lit: B. przy ulicy Miodowej w Sklepie, za nadgrodą.

Potrzebna iest GOSPODYNI na Wieś, mil kilka od Warszawy; dowiedzieć się można przy ulicy Długiej Nr 572 u Gospodarza domu.

Jeżeliby kto życzył sobie mieć za KOREPETYTORA domowego, Ucznia Uniwersytetu, może się każdego czasu zgłosić do domu pod Nr 1067 przy ulicy Królewskiej.

Osoba upoważniona od Rządu i Zwierzchności Szkolnej, do utrzymywania dzieci na Stancji, życzy sobie przyiąć takowe. Ktoby więc z Szanownych Rodziców i Opiekunów miał chęć oddać swoie dzieci pod iej dozor, raczy się zgłosić pod Nr 1776, przy ulicy Sto Jerskiej w oficynie na dole, gdzie oprócz wszelkich wygód zarazem może być dawana Korrepetycja i ięzyk Francuzki w ciągłej konwersacji może być utrzymywany.

W domu narożnym pod Nr 2258 przy ulicy Nalewki i Franciszkańskiej, od Sgo Michała są do naięcia 4 i 2 oddzielnie POKOIE na piętrze, oraz 2 Stancje na dole. O cenie dowiedzieć się można w tym samym domu każdego dnia między godziną 9 a 12 zrana od JP. Szymańskiego.

Znajduią się do sprzedania 3 KONIE wierzchowe, z tych Koń kary i Klacz gniada bez ogonów, Koń zaś gniadej rassy Arabskiej z ogonem, tudzież KROWA Holenderska mleczna i KARETA Dormez ze wszelkiemi wygodami. Życzący z powyższych artykułów, nabyć uda się do W. Bogatko urzędnika 9 klassy mieszkaiącego przy ulicy Królewskiej w domu Łubińskiego pod Nr 1066, którego najpewniej znaleść Można w domu albo od godziny 7 do 9 zrana, lub od godziny 1 po południu do godziny 7 wieczorem. — *Grzegorz Bogatko.*

W Łowiczu DOM Zaiezdny na trakcie głównym Kaliskim przy ulicy Nowe Miasto pod Nr 382 iest do sprzedania przez licytacją Publiczną, która się niezawodnie \{d. 24 b. m. i r. o godzi: 10 w Sochaczewie odbędzie.

Przy ulicy Nowy Swiat Nr 1286 odbędzie się Licytacja dnia 22 Września, zacznie się o godz: 2 po południu sprzedawane będą różne Meble mahoniowe, Komody, Szafy, Lustra, Zegary brązowe, Kopersztychy, Łóżka, Krzesła, Kanapy, inne sprzęty domowe i Fortepjan nowy z wolnej ręki do sprzedania w każdym czasie pod tymże Numerem.

Zginęła przed 2ma tygodniami SUKA Wyżlica, biała, w kasztanowate łaty, ze średniej Kurlandzkiej rasy, bliska oszczenienia, maiąca u iednej nogi pazur u palca wyżej osadzonego zgięty i w mięso wrosnięty. Znalazcą raczy się zgłosić na ulicę Elektoralną pod Nr 760 na 1sze piętro, gdzie prócz podziękowania odbierze nagrodę.

TEATR NARODOWY. Jutro Komedja *Rywale samych siebie,* i przez Towarzystwo *Kjaryních* Tańce Akrobatyczne tudzież Pantomima *Czarownice* czyli *Narodzenie Arlekina.*